

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : जून-जुलै - २०२२

सत्र २ रे

विषय: पर्यावरण अध्ययन (19R424)

R

दिनांक : ०८/०७/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य
- प्र.१. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (०६)
१. वातावरणातील ओझोन वायू कोणती किरणे शोषून घेतो ?
अ) क्ष किरणे ब) गॅमा किरणे
क) अवरक्त किरणे ड) अतिनील किरणे
२. चिखलातून वर येऊन श्वास घेणारी मुळे हे कोणत्या प्रकारच्या वनाचे लक्षण आहे.
अ) समुद्र किनाऱ्यावरील वनस्पती ब) खारफुटीचे जंगल
क) पाण्यातील वनस्पती ड) सदाहरित वने
३. कचऱ्याचे निर्मितीप्रमाण कमी करणे हे कचरा निर्मूलनापेक्षा उपयुक्त आहे. वरील विधान चूक की बरोबर हे सांगा
४. आकृति काढा- गवताळ प्रदेशातील अन्नसाखळी (आकृतीमध्ये स्तरांची नावे लिहा).
५. व्याख्या लिहा. : औष्णिक प्रदूषण
६. खालीलपैकी भारतातील स्थानिक नसलेला वृक्ष कोणता ?
अ) गुलमोहोर ब) बहावा
क) काटेसावर ड) पळस
- प्र.२. टीपा लिहा. (कोणत्याही तीन) (१८)
१. भारताचे जैवभौगोलिक वर्गीकरण
२. मोठ्या धरणांचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम
३. कर्बचक्र (carbon cycle) आणि जागतिक तापमान वाढ (Global Warming) संबंध
४. हवा प्रदूषण : कारणे आणि परिणाम
५. नदी परिसंस्था
- प्र.३. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतीही तीन) (३६)
१. वने या विषयावर खालील मुद्यांच्या आधारे निबंध लिहा.
अ) वने परिसंस्था रचना आ) भारतातील वनांचे मुख्य प्रकार त्यांच्या वैशिष्ट्यांसहित
इ) जंगलसंपत्तीच्या पर्यावरणदृष्ट्या उपयोग उ) जंगलसंपत्तीला असलेले धोके
२. घन-कचरा व्यवस्थापन (Solid-waste Management) या विषयावर निबंध लिहा.
३. उर्जा संसाधनांचे (Energy Resources) विविध प्रकार सांगून, त्यांचा उपभोग आणि त्याचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम याविषयी सविस्तर लिहा.
४. भारतातील पर्यावरणविषयक कायदे या विषयी लिहा.
५. जैवविविधतेला (Bio-diversity) नुकसान पोहोचवणाऱ्या घटकांबद्दल सविस्तर सांगून जैवविविधता संवर्धन (conservation) पद्धति सोदाहरण स्पष्ट करा.